

AANSPRAKELIJKHEID IN BOS EN NATUUR

Een wegwijzer
voor eigenaren en
beheerders

Aansprakelijkheid in bos en natuur

Een wegwijzer voor eigenaren en beheerders

Auteur:

mw. mr. C.L. Kuipers, Brunel Legal BV

Eindredactie:

mw. ir. H.C.M. Brusse, Bosschap

Tekstsuggesties:

Commissie Beheers- en Bedrijfsvraagstukken van het Bosschap, waarin zitting hebben:

ir. A.J.J. Bakker (adviseur, Ernst & Young Belastingadviseurs)

ing. C. Boon (Algemene Vereniging Inlands Hout)

drs. E.F.H.M. Cousin (Waternet)

ir. M.R. Houtzagers (Groenservice Zuid Holland)

ir. M.F.F.W. Jans (Unie van Bosgroepen)

ir. G.J.P. Jansen (Bosschap)

ir. J. Lub (gemeente Ede)

drs. R.J.A. Pillen (dienst Vastgoed Defensie)

drs. A.J.M. Roozen

(Stichting het Geldersch Landschap en de Geldersche Kasteelen)

dr. H.N. Siebel (Vereniging Natuurmonumenten)

mr. D. van der Weij (eigenaar en verzorger landgoed Heidehof)

mw. ir. S.G. van der Zanden (Staatsbosbeheer Regio West)

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke ander wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De tekst van deze brochure is opgesteld naar de stand van wetgeving en rechtspraak per 1 augustus 2006. Hoewel aan de inhoud van deze brochure de uiterste zorg is besteed aanvaarden de auteur, Brunel Legal en het Bosschap geen enkele aansprakelijkheid voor de gevolgen van onvolledigheid of onjuistheid van deze brochure.

© *Het Bosschap, bedrijfschap voor bos en natuur*

Tweede druk, november 2007, 500 ex.

Vormgeving: HBG design bv, Nieuwegein

Druk: Quantes, Rijswijk

AANSPRAKELIJKHEID IN BOS EN NATUUR

Een wegwijzer voor eigenaren en beheerders

3

INLEIDING

Aanleiding

In welke gevallen kunt u, als eigenaar van een bos of terrein, geconfronteerd worden met schadeclaims van bijvoorbeeld bezoekers en wat is daarin uw positie? Deze vragen zijn actueel, nu slachtoffers steeds claimbewuster worden en steeds vaker hun schade trachten te verhalen. Dit is dan ook de reden dat het Bosschap heeft besloten om dit onderwerp onder de aandacht te brengen. In het voorjaar van 2006 is de auteur door het Bosschap gevraagd om zich in deze materie te verdiepen, wat heeft geleid tot een rapport. Daarnaast zijn in april 2006 twee informatieavonden gehouden waarin de materie is gepresenteerd.

Brochure verbonden met uitgebreidere rapportage

De onderhavige brochure is een samenvatting van het betreffende rapport dat onder de naam “De aansprakelijkheid van boseigenaren” via www.bosschap.nl beschikbaar is. Dit rapport gaat uitgebreid in op de juridische aspecten van aansprakelijkheid en bevat verwijzingen naar relevante jurisprudentie, wetsartikelen en literatuur. Deze brochure biedt wél vuistregels en een denkrichting, maar voor betere grip op de materie wordt de lezer verwezen naar het rapport. Ook individuele gevallen gaan de inhoud van deze brochure te boven, daarvoor dient de lezer contact op te nemen met een gespecialiseerde jurist.

4

Lezerspubliek

Deze brochure is in de eerste plaats opgesteld voor terreineigenaren, zowel particulieren als organisaties, zowel natuurlijke personen als rechtspersonen, en biedt een overzicht van de stand van zaken op aansprakelijkheidsgebied per 1 augustus 2006. Ook voor bos-aannemers is de inhoud van deze brochure relevant, met name dan het kopje ‘werkzaamheden in bos en natuur’.

Waar gaat deze brochure op in?

In de eerste plaats biedt deze brochure uitleg over de begrippen aansprakelijkheid en zorgplicht. Vervolgens kunt u de situatie op uw terrein(en) inventariseren op aansprakelijkheidsrisico's aan de hand van een checklist. Hieruit kunt u tevens afleiden welke praktische maatregelen u moet nemen om het aansprakelijkheidsrisico te verminderen. Vervolgens wordt ingegaan op de rol die verzekeringen spelen bij schadeclaims. Tot slot wordt een handvat geboden voor het geval u toch met een concrete schadeclaim wordt geconfronteerd.

AANSPRAKELIJKHEID

Soorten aansprakelijkheid

Bezoekers van een bos- of natuurgebied kunnen op veel verschillende manieren schade ondervinden. Voorbeelden zijn vallende takken, trappende Schotse Hooglanders en instortende speeltoestellen. Wanneer een slachtoffer zijn schade vergoed wil krijgen, zal hij daarvoor iemand aansprakelijk moeten stellen. In het Burgerlijk Wetboek is bepaald wie in welke situatie aansprakelijk is voor andermans schade. In grote lijnen zijn er twee “soorten” aansprakelijkheid: de schuldaansprakelijkheid, ook wel onrechtmatige daad genoemd, en diverse risicoaansprakelijkheden.

Schuld- en risicoaansprakelijkheden

Er is sprake van schuldaansprakelijkheid indien men zich niet aan een wettelijke verplichting heeft gehouden, waarbij het ook kan gaan om een verplichting die in het ongeschreven recht in het leven is geroepen. Onrechtmatig of onzorgvuldig handelen dus, of ten onrechte bepaald handelen achterwege laten.

Een risicoaansprakelijkheid houdt in dat men aansprakelijk is voor de schade die een ander lijdt zonder dat er sprake is van schuld of verwijt. Zo is bijvoorbeeld de eigenaar van een opstal aansprakelijk als door een gebrek daarvan, bijvoorbeeld een vallende dakpan, een ander schade lijdt.

5

Consequenties voor de bewijslast

Het onderscheid tussen schuld- en risicoaansprakelijkheid is voornamelijk van belang voor de bewijslast. In geval van een schuldaansprakelijkheid dient het slachtoffer het bewijs te leveren van zijn schade en het causale verband, in geval van een risicoaansprakelijkheid ligt de bewijslast van het tegendeel bij de aangesproken partij.

AANSPRAKELIJKHEID EN ZORGPLICHT PER GEVAL BEKEKEN

Takken en bomen

Zorgplicht betekent degelijke inspectie

De eigenaar van bomen is de eigenaar van de grond waarin deze staan. Op de eigenaar rust een zorgplicht: hij dient zijn bomen te onderhouden, en ze daarnaast regelmatig te controleren op uitwendig zichtbare gebreken. In beginsel volstaat uitwendige inspectie, tenzij er een bijzondere aanleiding is om ook tot een inwendige inspectie over te gaan. Op dat moment ontstaat ook een onderzoeksplicht. De inspectie dient met enige regelmaat plaats te vinden; als algemeen uitgangspunt zou eenmaal per twee jaar genomen kunnen worden. Tot slot moet er systeem in de inspectie zitten: een helder plan van aanpak en een schriftelijke vastlegging van de resultaten is onontbeerlijk.

Hoe degelijk?

De zorgplicht is intensiever voor bomen die langs openbare wegen of fietspaden staan of op andere drukbezochte plekken. De kans op schade is daar immers het grootst. Aanbevolen wordt om de inspectie van deze bomen (minimaal) jaarlijks uit te voeren. De zorgplicht is juist minder intensief wanneer het bomen betreft die midden in

een houtopstand staan. Bij de beoordeling van de frequentie van de boominspectie zal de rechter het kostenaspect meewegen: de kosten van inspectie en daaruit voortvloeiend onderhoud moeten in balans zijn met de kans op schade. Ook wordt meegewogen wie de eigenaar is: onnauwkeurige inspectie en gebrekkig onderhoud zullen een “deskundige” eigenaar, zoals een gemeente, eerder worden aangerekend dan een particulier.

Voldaan aan zorgplicht leidt tot oordeel: niet aansprakelijk

- 6 Wanneer de boomeigenaar kan aantonen dat hij aan zijn zorgplicht heeft voldaan, zal hij doorgaans niet aansprakelijk worden gehouden indien er desondanks toch schade optreedt.

Wortelgroei

De eigenaar van een boom is niet aansprakelijk voor schade die de wortels aanrichten op andermans terrein, aan bijvoorbeeld funderingen, kabels en leidingen. Degene die hinder ondervindt mag deze wortels zelf kappen om schade te beperken.

Wegen

Openbare en niet openbare wegen

Alle wegen en paden die verhard of semi-verhard zijn, zijn op grond van de Wegenwet als “weg” aan te merken. Zandpaden vallen er dus buiten. Van belang is het onderscheid in openbare wegen en niet-openbare wegen. Openbare wegen zijn wegen die in eigendom zijn bij Rijk, Provincie of gemeente, maar ook wegen die eigendom zijn van particulieren, maar die door een gemeente feitelijk worden onderhouden. Dat moet dan blijken uit de gemeentelijke wegenlegger. Het wegfundament en de weguitrusting (vangrail, borden, maar ook verkeersregulerende objecten zoals vluchtheuvels etc) horen bij de openbare weg, bomen niet.

Weg in onderhoud betekent risicoaansprakelijkheid

Voor openbare wegen die niet voldoen aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen, geldt een risicoaansprakelijkheid voor het overheidslichaam dat de weg dient te onderhouden, dus niet voor de eigenaar. Indien de weg niet in aanvaardbare staat verkeert is dat overheidslichaam aansprakelijk voor de schade. Rijk, provincie en gemeente dienen de wegen die zij onderhouden daarom regelmatig te “schouwen”. Voor niet-openbare wegen geldt dat de risicoaansprakelijkheid ligt bij de eigenaar van de weg.

Onverharde wegen

Voor wegen of paden zonder enige verharding geldt geen risico-aansprakelijkheid, maar een zorgplicht. De aansprakelijkheid zal beoordeeld dienen te worden aan de hand van de concrete omstandigheden van het geval, zoals bijvoorbeeld het aantal te verwachten gebruikers van de weg en de aanwezigheid van waarschuwingsborden voor bepaalde gevaren.

Vreemde voorwerpen

Voor alle typen wegen geldt: vreemde voorwerpen op de weg, te denken valt aan olie, auto-onderdelen of takken die gevaar voor weggebruikers opleveren, behoren in beginsel niet tot de verantwoordelijkheid van de wegbeheerder, tenzij hij ervan op de hoogte is en niet ingrijpt. Er is dan sprake van een schuldansprakelijkheid.

7

Bos en natuur

Bijzondere zorgplicht; waarschuwing concreet

Voor bos- en natuurterreinen geldt een bijzondere zorgplicht. Wanneer te verwachten is dat het publiek het terrein zal betreden, dat geldt dus voor opengestelde terreinen, struinnatuur EN afgesloten terreinen, en er een bepaald gevaar is dat voor het publiek al dan niet kenbaar is, dient de terreineigenaar maatregelen te nemen. Ofwel een duidelijke afsluiting van het terrein met verbodsborden en/of hekken ofwel met een duidelijke waarschuwing. Een waarschuwing voor een bepaald gevaar dient voldoende concreet te zijn. Daarnaast is de waarschuwing afdoende indien het publiek zijn gedrag er op afstemt. Bij een verbod geldt iets dergelijks: indien blijkt dat een verbodsbord niet de gewenste uitwerking heeft, dient een fysieke afsluiting plaats te vinden, hekken, slagbomen etc. Bij het beoordelen van de aansprakelijkheid wordt betrokken in hoeverre de schade voorzienbaar is en in hoeverre het bezwaarlijk is om maatregelen te nemen.

Bezoekers onderling

In beginsel zijn bezoekers zelf verantwoordelijk voor hun gedrag jegens elkaar. Voor wat betreft de inrichting van een terrein geldt wel een zorgplicht: denk daarbij aan het aanleggen van de infrastructuur. Het aanleggen van een intensief gebruikte mountainbikeroute die een uitgezette wandelroute kruist kan onder omstandigheden onzorgvuldig zijn, omdat de kans op botsingen hierdoor wordt vergroot.

Giftige planten en onkruid

Een giftige tak of struik die overhangt naar een naburig perceel kan voor onrechtmatige hinder zorgen en levert dus schuldaansprakelijkheid op als bijvoorbeeld dieren er van kunnen eten. Dit is het geval wanneer de eigenaar van die tak of struik op de hoogte is, of had moeten zijn, van de schadelijke effecten ervan. Het nalaten om onkruid te bestrijden kan eveneens onder omstandigheden onrechtmatig zijn ten aanzien van omwonenden die daar hinder van ondervinden.

8

Dieren

Dieren met eigenaar

Op de bezitter van een dier rust een risico-aansprakelijkheid. Deze geldt voor huisdieren, vee, gehouden dieren, dieren die binnen een afrastering worden gehouden, uitgeschaard vee, ontsnapte of uitgebroken dieren.

Dieren zonder eigenaar

Voor schade toegebracht door dieren zonder eigenaar is slechts dan iemand aansprakelijk indien er sprake is van het veronachtzamen van een zorgplicht. Denk aan verwilderde dieren, uitgezette dieren, insectenplagen. Toegepast op teken en de ziekte van Lyme kan geconcludeerd worden dat teken en Lyme in beginsel in bos en natuur voorkomen. Is er echter toevallig een, landsdekkend of lokaal, onderzoek geweest waaruit blijkt dat uw terrein een grotere populatie besmette teken herbergt dan gemiddeld, en bent u van het onderzoek op de hoogte, dan hoort het tot uw zorgplicht om uw bezoekers daarop te wijzen met behulp van een bord. Weten = waarschuwen. Ook het waarschuwen voor de aanwezigheid van een bepaalde diersoort, of een enkel agressief exemplaar, op een terrein kan onderdeel uitmaken van de zorgplicht. Op het fenomeen jacht en schadebestrijding en wanneer eventueel een tegemoetkoming van het Faunafonds kan worden verkregen wordt hier niet ingegaan. De diverse Faunabeheereenheden kunnen u hierover meer informatie verschaffen.

Opstallen

De eigenaar van een opstal is aansprakelijk voor schade indien de opstal niet voldoet aan de eisen die men er in redelijkheid aan kan stellen. Opstallen zijn gebouwen en werken die duurzaam met de grond zijn verbonden; gebouwen, schuren, loodsen, speeltoestellen, picknicktafels, informatiepanelen, klimtorens, uitkijktorens, hekwerken, wildroosters, slagbomen, trimtoestellen, in de grond veranker-

de kunstwerken. Opstellen dienen daarom deugdelijk te worden onderhouden (inspectie!) en zonodig te worden gerepareerd.

Werkzaamheden in bos en natuur

Uitbestede werkzaamheden

In de praktijk zullen anderen vaak werkzaamheden uitvoeren op een terrein, zoals een bosaannemer of een blesser. Indien zij in dienstbetrekking tot de terreineigenaar staan dan is de terreineigenaar aansprakelijk voor schade aan derden die ontstaat door een fout tijdens die werkzaamheden. Ook voor fouten van ingeschakelde vrijwilligers is de terreineigenaar aansprakelijk. Wanneer een bedrijf wordt ingeschakeld is de inhurende terreineigenaar aansprakelijk voor fouten die tijdens de werkzaamheden worden gemaakt. Degene die feitelijk de werkzaamheden verricht is gehouden om voldoende veiligheidsmaatregelen te nemen: afzettingen bij zaagwerkzaamheden, hekken sluiten, waarschuwborden plaatsen, gereedschap opruimen etc.

9

Flora- en faunawet en gedragscodes

Een apart hoofdstuk vormt de relatie tussen de Flora- en faunawet en de schade die aan soorten kan worden toegebracht bij het uitvoeren van regulier terreinonderhoud. Werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode, waaronder de gedragscode zorgvuldig bosbeheer, zorgt voor een vrijstelling van bepaalde verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet.

CHECKLIST AANSPRAKELIJKHEIDSRISICO

Inschatten aansprakelijkheidsrisico

Met behulp van onderstaande checklist kunt u uw eigen situatie inschatten op aansprakelijkheidsrisico en, waar nodig, maatregelen nemen. Het voorkomen van ongelukken is immers beter dan het ontvangen van een schadeclaim. Bij het opstellen van deze checklist is getracht zoveel mogelijk situaties op te nemen, maar de werkelijkheid is zo gevarieerd dat volledigheid niet gegarandeerd kan worden. Ook wordt opgemerkt dat de houdbaarheid ervan niet onbepaald is, aangezien wetgeving en jurisprudentie constant in ontwikkeling zijn. Nogmaals zij erop gewezen dat de checklist is opgesteld naar de stand van de wetgeving en rechtspraak per 1 augustus 2006.

Bomen en houtopstand

- Voldoet het controleprogramma aan de zorgplicht?
- Controleprogramma op schrift gezet?

- Resultaten vastgelegd?
- Uit controle voortkomend onderhoud (zichtbare gebreken) uitgevoerd?
- Regulier onderhoudsschema vastgesteld?
- Voorzien in extra controle na zware storm of ijzel?
- Zijn er omstandigheden die nader onderzoek vergen? (bv. beschadigingen of abnormaliteiten in groei die op zwakte kunnen duiden) zo ja: nader onderzoek en eventueel ingrijpen nodig.
- Laaghangende takken over fiets- en wandelpaden verwijderd?
- Gevaar of hinder van takken/bomen voor buren aangepakt?

Wegen

- Openbare wegen schouw schema?
- Mogelijkheid om snel gebreken te herstellen c.q. olie te verwijderen na melding?
- Onverharde en/of eigen wegen: controle en reparatie, maar minder intensief.

Bos en natuur

- Brengt terrein specifiek gevaar met zich mee? Te denken valt aan bijvoorbeeld veenbroei, drijfzand, zandafgraving etc.
- Indien het terrein niet is opengesteld, is dit duidelijk aangegeven met borden?
- Komt ondanks verbodsborden toch nog betreding voor? Dan hekken/slagbomen etc.
- Wel opengesteld, op wegen en paden of struinnatuur, dan waarschuwen voor het concrete gevaar door middel van borden.
- Is de waarschuwing duidelijk zichtbaar, geplaatst bij ingang(en) tot het terrein, en bevat hij het concrete gevaar? Dus geen algemeen "pas op", maar duidelijk formuleren waar het risico ligt. Denk aan tekeningen of pictogrammen.
- Staan de borden er nog en zijn ze nog leesbaar en actueel?
- Hebben soorten recreanten aparte paden of niet, kruisen soorten recreatie zich? Denk aan mountainbikers en wandelaars.
- Bijzondere omstandigheden van tijdelijke aard, bijvoorbeeld ijzel: lokale media inschakelen?

Giftige planten in bos en natuur

- Groeien er aan de erfgrens giftige/schadelijke planten? Wetenschap brengt verplichting tot ingrijpen met zich mee ten aanzien van naburige percelen.
- Indien verordening van toepassing, bijvoorbeeld de distelverordening: handelen conform verordening.

Dieren in bos en natuur

- Is het publiek op de hoogte van de aanwezigheid van bijvoorbeeld grote grazers?¹
- Zijn instructies aanwezig m.b.t. gedrag van publiek? Denk aan het wel of niet aaien, voeren, lawaai, honden aanlijnen etc.
- Is de afrastering afdoende? Zelfsluitend bijvoorbeeld.
- Verkeert de afrastering in goede staat?
- Hoe zit het met schadebestrijding en uw zorgplicht ten aanzien van schade aan naburige landbouwgewassen?
- Bijzondere omstandigheden vergen waarschuwing van het publiek, bijvoorbeeld een enkel agressief exemplaar.
- Plaag of overlast (zoals eikenprocessierups) draaiboek, indien aanwezig, volgen en waarschuwen
- Ziekte van Lyme²: indien u weet, of had u kunnen weten, dat (onderzoek gedaan) bezoekers in uw terrein een hoger risico dan normaal lopen om Lyme op te lopen: bezoekers hiervoor via bord waarschuwen

11

Opstallen

- Is er een inventarisatie van alle opstallen? Gebouwen, schuren, loodsen, speeltoestellen, picknicktafels, informatiepanelen, klimtorens, uitkijktorens, hekwerken, wildroosters, slagbomen, trimtoestellen. In de grond verankerde kunstwerken zijn ook opstallen!
- Zijn opstallen adequaat onderhouden? Bouwkundige staat maar ook weersinvloeden, denk bijvoorbeeld aan gladheid door mosgroei.
- Is voorzien in reparaties wanneer nodig? Periodieke inspectie!
- Speeltoestellen gecertificeerd?
- Verankering in de grond in orde?

1 *Stichting Ark heeft een uitstekend rapport uitgebracht over hoe om te gaan met de aanwezigheid van grote grazers in uw gebied in relatie tot aansprakelijkheid. Het rapport heet "Grote Grazers, aanvaardbare risico's", dateert van augustus 2006 en is te downloaden via www.ark.eu, onder het hoofdstukje natuurlijke begrazing.*

2 *Via www.bosschap.nl is onder "produkten" een folder over de Ziekte van Lyme verkrijgbaar. De folder kan ook via [030] 693 01 30 of algemeen@bosschap.nl als gedrukt exemplaar worden besteld.*

Werkzaamheden in bos en natuur

- Uitvoerder dient alle veiligheidsmaatregelen te nemen! Afzetting, verkeersborden, tijdelijke stoplichten, gereedschap opruimen, etc.
- Opdrachtgever draagt in het algemeen het aansprakelijkheidsrisico: van tevoren met uw aannemer doorspreken of en hoe veiligheid van bezoekers tijdens werkzaamheden gegarandeerd is.

12

ZORGPLICHT IN DRIE TREFWOORDEN

“Ken uw terrein”

Wat leeft er, wat groeit er, wat is er op gebouwd etc. Aan de hand van de checklist kunt u beoordelen op welke punten u een risico loopt op het ontstaan van schade. Het vastleggen van de staat van het terrein op foto's komt de bewijspositie ten goede. Verslaglegging van onderhoud en genomen maatregelen idem dito.

“Weten = waarschuwen”

Er kunnen zich altijd bijzondere situaties voordoen die gevaar opleveren voor het publiek. Als beheerder of eigenaar dient u het publiek daarvoor te waarschuwen.

“Waarschuwing moet concreet zijn”

Een waarschuwing moet voldoende concreet en afschrikwekkend zijn en moet in ieder geval het concrete gevaar noemen en de gevolgen daarvan. Een bordje met: “betreden met gevaar voor eigen leven” is dus niet voldoende, het bordje moet het gevaar noemen.

VERZEKERING TEGEN AANSPRAKELIJKHEID

Aansprakelijkheid leidt tot betalen van schade

In het voorgaande is beschreven in welke gevallen een terreineigenaar aansprakelijk is voor schade. Dit noemt men “wettelijke aansprakelijkheid”, onderverdeeld in schuld- en risicoaansprakelijkheid. Degene die aansprakelijk is, dient de geleden schade te vergoeden. Aangezien een schadevergoeding behoorlijk hoog kan oplopen, is een aansprakelijkheidsverzekering te overwegen die deze schade dekt.

Aansprakelijkheidsverzekering vrijwaart u niet van de zorgplicht

Let wel: wanneer een verzekering wordt afgesloten betekent dit niet dat u niet meer aan de zorgplicht hoeft te voldoen. Ook de verzekering verwacht van u dat u zich in beginsel aan alle regels houdt en zich als een zorgvuldig terreineigenaar gedraagt. Mocht er echter toch een keer iets gebeuren, waarvoor u wettelijk aansprakelijk bent, of gebeurt er iets waarvoor u risico aansprakelijk bent, dan keert de verzekeraar uit, mits:

- het incident onder de polisvoorwaarden valt;
- u zich aan de (eventuele) nadere voorwaarden heeft gehouden die de verzekering aan u stelt;
- geen premieachterstand bestaat;
- de schade boven het (eventuele) eigen risico uitkomt en;
- de schade tijdig bij de verzekeraar is gemeld.

13

De voorwaarden in de individuele verzekeringspolis zijn altijd bepalend! Lees dus goed de polisvoorwaarden, vraag bij twijfel een gesprek aan bij uw verzekering aan de hand waarvan u duidelijker in beeld krijgt wanneer uw verzekering uitkeert en wat er van u verwacht wordt. Deze brochure is een prima richtsnoer voor zo'n gesprek.

Hulp bij eventuele rechtsgang

Een verzekering afsluiten heeft voorts als voordeel dat u niet zelf een (juridische) discussie hoeft te voeren over de aansprakelijkheid. Vaak is nog wel de belangrijkste overweging om een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten: het feit dat u een brief waarin u aansprakelijk wordt gesteld linea recta naar uw verzekering door kunt sturen met het verzoek deze in behandeling te nemen.

EEN SCHADECLAIM... EN DAN?

Protocollen hoe te handelen bij een schadeclaim

Mocht het ondanks uw inspanningen en zorgvuldig beheer toch komen tot een schadeclaim, dan is het een prettige gedachte om daar op voorbereid te zijn. In de onderstaande protocollen komen deze aspecten aan de orde. Er zijn twee situaties denkbaar: er is wel, of er is geen verzekering afgesloten voor wettelijke aansprakelijkheid. In beide gevallen zal de zaak waarschijnlijk beginnen met een brief waarin u aansprakelijk wordt gesteld voor schade die de eiser heeft geleden tijdens een bezoek aan uw terrein.

Protocol wél verzekering afgesloten

Algemeen

De polisvoorwaarden zijn bepalend. Het is van belang om er zeker van te zijn welke aansprakelijkheden verzekerd zijn en onder welke voorwaarden. De polisvoorwaarden kunnen de verzekeringnemer bijvoorbeeld verplichten tot het verrichten van deugdelijk onderhoud of een boomcontroleprogramma. Vaak wordt een eigen risico gehanteerd. Ook dient een schade binnen een bepaalde termijn bij de verzekeraar te worden gemeld.

14

Doen

- Check verzekeringspolis: is wettelijke aansprakelijkheid verzekerd?
- Check of alle risico's (zie checklist) onder de dekking vallen.
- Check de meldingstermijn die de verzekering hanteert en meld de zaak zo spoedig mogelijk aan bij de verzekering.
- Zijn alle wijzigingen in uw situatie (voor zover relevant) aan de verzekeraar doorgegeven?
- Voldoet u nog steeds aan de eventuele voorwaarden die de verzekeraar stelt, bijvoorbeeld voor wat betreft onderhoud aan de verzekerde objecten?
- Voorzie de verzekeraar (desgevraagd) van zoveel mogelijk relevante informatie.

Niet doen

- Tegenover het slachtoffer uitspraken doen over de aansprakelijkheid en/of schadevergoeding wanneer de zaak nog onder de verzekeraar is.
- Betalingsachterstand in de premie laten ontstaan.

Protocol geen verzekering afgesloten

Doen

- Laat de brief met de aansprakelijkstelling niet liggen, maar neem zo snel mogelijk contact op met het slachtoffer, dan wel zijn vertegenwoordiger. Het is van belang zo snel mogelijk duidelijk te krijgen wat de aard en omvang van de schade is.
- Na ontvangst van een claim: vraag zoveel mogelijk informatie aan de gedupeerde:
 - exacte plaats, datum en toedracht van het ongeval;
 - indien van belang: de weersomstandigheden (evt op te vragen bij het KNMI);
 - indien er getuigen zijn: hun naam en telefoonnummer en hun verklaring;

- waaruit blijkt de omvang van de schade? (vraag bewijsstukken, zoals offerte van reparatie).
- Verzamel zelf ook alvast relevante informatie; foto's, verslagen van boomcontroles, onderhoudsschema's etc.
- Gaat het om een geringe materiële schade (zoals reparatie van een fiets) of om een letselschade met blijvende invaliditeit?
 - In geval van kleine (materiële) schades: publieksvriendelijkheid en uitstraling kunnen een overweging zijn om geen juridische discussie te starten en de schade uit te betalen.
 - Bij schade van een grotere omvang is het aan te raden om hulp in te roepen van een rechtshulpverlener, vakbond, advocaat, belangenvereniging etc. Hier zijn doorgaans kosten aan verbonden.
- Bij ernstig en/of blijvend lichamelijk letsel: schakel deskundige (juridische) hulp in! In het algemeen geldt dat een snelle en persoonlijke reactie naar een slachtoffer soms de angel uit de kwestie haalt. Toegeven van de eigen fout, indien van toepassing, samen met oprechte wens tot verbetering, zonder in te gaan op de aansprakelijkheid.
- Een deskundige op aansprakelijkheidsgebied zal onder andere beoordelen:
 - of de claim niet is verjaard;
 - of er sprake is van "eigen schuld" aan de zijde van het slachtoffer (waardoor de schadevergoeding onder omstandigheden met een bepaald percentage verlaagd kan worden);
 - of u als aangesproken persoon op uw beurt de schade op een ander kunt verhalen;
 - of het slachtoffer er in is geslaagd voldoende bewijs te leveren van het verband tussen een incident en zijn schade;
 - en of het slachtoffer heeft voldaan aan de schadebeperkingsplicht.
- Bij het afronden van een dergelijke zaak buiten rechte waarin een schadebetaling aan de orde is zal een rechtshulpverlener altijd adviseren om slechts tegen finale kwijting uit te betalen; de zaak kan daarmee definitief gesloten worden.

In het Bosschap werken samen de boseigenaren
verenigd in de NVBE (natuurbescherming,
particulieren, gemeenten en staatsbosbeheer),
de aannemers van boswerk verenigd in de AVIH en
de werknemers in de bosbouw vertegenwoordigd
door CNV bedrijvenbond en FNV Bondgenoten.

Een uitgave van
Het Bosschap, bedrijfschap voor bos en natuur

Postbus 65, 3970 AB Driebergen

Telefoon [030] 693 01 30

Fax [030] 693 36 21

Internet: www.bosschap.nl

E-mail: algemeen@bosschap.nl

